

Kedves Érdeklődő!

Ez a kiadvány azért jött létre, hogy tájékoztatást adjon Önnek a gyermekrehabilitációról.

Miért fontos Önnek a rehabilitáció?

A rehabilitáció során Önök olyan segítségeket kaphatnak, amelyek célja a lehetőség szerinti optimális testi, lelki, szellemi és szociális szint elérése, majd megtartása. A rehabilitáció olyan eszközöket kínál Önöknek, illetve a fogyatékossgal élő embereknek általában, amelyekre függetlenségük és önmeghatározásuk megvalósításához szükségük van.

(Forrás: Egészségügyi Világszervezet)

Kik jogosultak rehabilitációra?

A rehabilitációra fogyatékossgal élő emberek szorulnak elsősorban, de a különböző fogyatékossgok (pl. látással, mozgással vagy beszéddel kapcsolatos) kialakulásának megakadályozásában is nagy szerepe van a rehabilitációnak, különösen a balesetek, hirtelen fellépő betegségek után, a másodlagos megelőzésben (szövődmények, betegségismétlődés kockázatának csökkentése) és a kisgyermekek fejlődésének segítésében. Fontos, hogy Ön és a gyermeke is tevőlegesen vegyen részt a rehabilitáció folyamatában, így terhelhetőnek, részvételre alkalmasnak kell lennie szellemileg és fizikailag ahhoz, hogy a rehabilitáció során a kitűzött célokat elérhesse. Gyermekkorban (születéstől akár 18 éves korig is) a specifikus cél a megzavart fejlődés korrekciója (habilitáció), ill. a fogyatékossg csökkentése, a gyermek lehetőségeit figyelembe véve a legteljesebb közösségi részvétel elérése mind a beteg gyermek, mind a teljes család részére.

Kiktől várhat segítséget? Ismerje meg a rehabilitációs csapatot!

A rehabilitációs tevékenységet több szakterület képviselőiből álló csapat (team) szolgáltatja, akik között rehabilitációs szakorvos, ápoló, gyógytornász, rehabilitációs tevékenység/foglalkoztató terapeuta, pszichológus, pedagógus, szociális munkatárs, dietetikus, ortopéd műszerész, sportterápiát végző szakember és alkalmanként további munkatársak lehetnek. A rehabilitációs tevékenység a funkciók pontos felméréssel kezdődik, majd az Ön és családja részvételével kerül az egyéni rehabilitációs terv összeállításra. A rehabilitációs ellátás különböző kezelésekből áll, amelyeknek Ön aktív résztvevője. A végső cél, hogy visszanyerje képességeit és jó életminőségben élhessen.

Hogyan veheti igénybe az orvosi rehabilitáció szolgáltatásait?

Az orvosi rehabilitációt kórházakban fekvő- és járóbeteg illetve nappali ellátás formájában veheti a biztosított igénybe. Általában a felnőtt és a gyermek rehabilitációs szolgáltatók külön szakellátókban érhetők el. Ön vagy gyermeke, problémájának megfelelő rehabilitációs programban részesülhet. Például szívinfarktus, stroke, traumás sérülések, amputáció utáni program. Az állam által fenntartott szakellátás mellett sok az alapítványok által működtetett szolgáltatás is, főként a gyermekek és a szenvedélybetegek rehabilitációs ellátásában. Legtöbb esetben a rehabilitáció előjegyzés alapján történik, azonban előadódhatnak nem halasztható rehabilitációs szükségletek is, jellemzően balesetek, váratlanul fellépő betegségek (például szívinfarktus, stroke, krízishelyzet) után van erre szükség.

Önök először mindenképpen a háziorvosánál kell jelentkeznie, aki alapbetegségének megfelelően segít a rehabilitációs szakvizsgálatra eljutnia.

Mit jelent a gyermek rehabilitáció?

A gyermekkorúak rehabilitációjának számos sajátossága van, ami részben a fejlődéssel függ össze, ezért sok esetben habilitációról beszélünk. Sok esetben a gyermek részvétele a rehabilitációban a szülő segítségével valósul meg (kisdetek, súlyosan fogyatékos gyermekek), de a család intenzív részvétele mindig nagyon fontos. Gyermek rehabilitáció csak gyermekbarát környezetben, pedagógusok bevonásával történhet. Jellemzően járóbeteg ellátásokra van szükség, csak nagyon súlyos állapotokban (például agysérüléskor, súlyos baleset után) kell a gyermekek rehabilitációját kórházban végezni. A szülő(k) elhelyezését minden esetben biztosítani szükséges.

Mi a rehabilitáció célja?

A fejlődésben lévő gyermeket ért betegség, károsodás következtében kialakult funkcióvesztést, akadályozottságot szeretnénk csökkenteni, ha lehet megszüntetni, hogy a gyermek a lehető legteljesebben tudjon részt venni a mindennapi életben és a felnőttkorba jutva a képességeihez - önmagához - mértén a lehető legteljesebb önálló életet élhesse.

- ▶ A társas kapcsolatok, a tanulás terén sem legyen akadályozott.
- ▶ „Önrendelkező, önálló személyiség”-gé válhasson felnőtt korára.

Mi a speciális rehabilitációs diagnosztika?

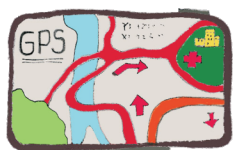
A beteg rehabilitációs programjának megtervezéséhez szükség van a beteg terhelhetőségének és funkcionális állapotának részletes felmérésére, a nagy és finom mozgások vizsgálatára, értelmi szintjének és érzékszerveinek vizsgálatára, a pszichés állapot felmérésére, a beteg és családjának, a szűk környezetének megismerésére (lakásviszonyainak, környezetében igénybe vehető ellátások, iskolai lehetőségek stb. felmérésére).

Betegség, sérülés

Károsodás, funkcióvesztés

Speciális rehabilitációs diagnosztika, állapotfelmérés

Felülvizsgálat,
újratervezés

Rehabilitációs célkitűzés

Terápiák

Sikertelen

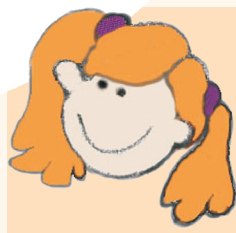
Sikeres

Állapot javulása

Gyógyulás

Rehabilitáció befejezése

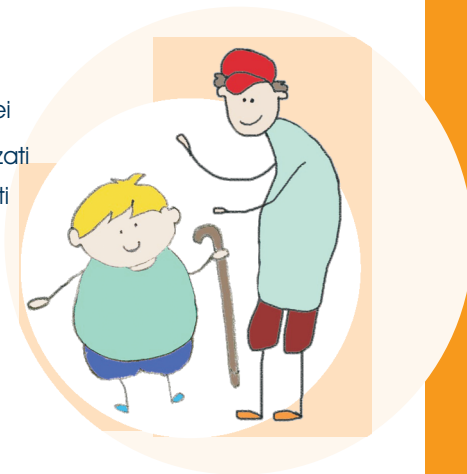
Milyen betegségek esetén lehet szükség rehabilitációra?

Szinte minden betegségben lehetséges rehabilitáció, azaz a meglévő, nem sérült funkciók erősítése, a gyengült képességek fejlesztése.

A teljesség igénye nélkül:

Neurológiai (idegrendszeri) kórképek

- ▶ gerinc veleszületett fejlődési rendellenességei
- ▶ cerebralis paresis - a fejlődőben lévő (magzati élet, csecsemő kisdedkor során) központi idegrendszert ért károsodások
- ▶ izom-ideg beidegzési zavarok
- ▶ koponya, agy és gerincvelő sérülései
- ▶ perifériás idegsérülések, idegbántalmak

Csont, izom, kötőszöveti, ízületi betegségek

- ▶ végtagfejlődési rendellenességek
- ▶ gerinc-mellkas deformitások
- ▶ gyulladások, traumák (sérülések)

Krónikus belgyógyászati betegségek

- ▶ tüdő (pl. asthma bronchiale, cystas fibrosis stb.), szív, vese stb. betegségei, anyagcserebetegségek (pl. cukorbetegség)
- ▶ obesitas - túlsúly okozta eltérések

Magatartási, viselkedési zavarok

- ▶ fejlődési zavarok (pl. autizmus), evészavarok, függőségek (droghasználat), értelmi fejlődés zavarai

Érzékszervi elváltozások

- ▶ látás, hallás zavarai

Egyéb elváltozások

- ▶ pl. égések következményei
- ▶ onko-haematológiai betegségek
- ▶ halmozott fogyatékoságok
- ▶ beszéd és artikuláció zavarai

Ezen diagnózisoknak megfelelően az ön gyermekét gondozó szakorvos javaslatára háziorvosa is kezdeményezheti a rehabilitációban való részvételt.

Melyek a leggyakoribb rehabilitációs kezelések?

Számtalan rehabilitációs technika létezik, néhány gyakrabban használt eljárást bemutatunk részletesebben.

Gyógytorna kezelések

Két fő csoportra osztjuk:

Passzív eljárások:

- fektetések (naponta többszöri változó irányú ízületi pozicionálás, a korrekciós helyzet megtartása párnákkal, sínekkel, segédeszközökkel történhet)
- passzív átmozgatások (nem a beteg akaratlagos, hanem külső erő által végzett mozgatók, mely lehet a terapeuta vagy valamilyen mechanikus, gépi erővel történő mozgatás).

Aktív mozgásgyakorlatok:

- a beteg saját akaratából esetleg segítséggel végzett mozgások, célja az izomerő javítása, az izmok rugalmasságának megtartása, keringés anyagcsere javítása, állóképesség fokozása, a koordinációs és a motoros képességek javítása.

- ▶ **Katona féle aktív, korai neuroterápia:** A központi idegrendszer aktív kezelése. A kóros agyfejlődést befolyásolva megelőzi a kialakulóban lévő fogyatékoságot. Egyensúlyi és látási ingerekkel stimulálja az agyat, gyakoroltatja az elemi

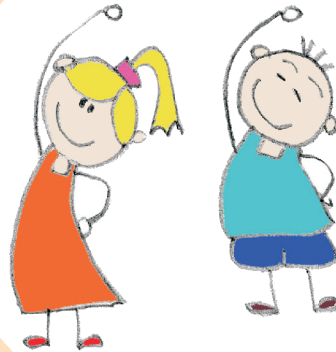
(veleszületett) mozgásmintákat. Otthoni, napi több órás rendszeres gyakorlás szükséges hónapokon keresztül.

<http://www.matud.iif.hu/2011/11/02.htm>

► **Dévény speciális manuális technika-gimnasztika**

módszerek (DSGM): Dévény Anna gyógytornász dolgozta ki. Elsősorban a manuális technikai részét használjuk. A massagetól alapjaiban eltérő, kézzel végzett izom-ínkezelésen alapul. Míg a massage laza izmokon végezhető, a DSGM ún. passzív feszített helyzetet használ, melyet folyamatosan változtat. Oldja a contracturákat, normalizálja a kóros izomzat helyzetét, ingerli az idegrendszert. A kezeléseket általában fájdalom kíséri mely az állapot javulásával a mozgás rendeződésével csökken, illetve megszűnik.

<http://www.deveny.hu>

► **Schroth torna:** Bármely típusú gerincferdülés esetén alkalmazható, egyéni vagy kiscsoportos terápiaként, gerinc deformitások kezelésére. 3D-s (a tér mindhárom irányában) korrekciót lehet vele elérni. A megtanult, egyénre szabott gyakorlatokat napi rendszerességgel kell végezni a sikeres korrekció céljából, sokszor fűzőkezeléssel együtt.

<http://www.spineart.hu>

► **TSMT:** Tervezett SzenzoMotoros Tréning. Célja az idegrendszeri folyamatok összehangolása, normalizálása. Tervezett, egyidejű auditív (hang) vizuális (látási), taktilis (tapintásos), vestibuláris (egyensúlyi) ingerbevétel. Szárazon és vízben is végezhetőek a gyakorlatok. Sok színes, érdekes gyakorlóeszközt használ. A siker eléréséhez rendszeresen a beteg otthonában is végezni kell a „házi feladatokat”.

<http://www.bhrg.hu/tsmf>

► **Hidroterápia: Vízben végzett gyógytorna ill. fejlesztő módszerek**

Hidroterápiás Rehabilitációs Gimnasztika (HRG) -1994-től levédett magyar terápiás módszer. Általában a gyógytorna kezelések kiegészítője, csecsemőkortól alkalmazható. Részben tehermentesített helyzet, melyben a víz felhajtó erejét használjuk fel (ülés, járástanítás, műtétek utáni kezelések, tágulnak a mozgáshatárok) A víz ellenállása, erősítő hatású. A víz kellemes közeg (taktilis ingerek „simogat”), a meleg lazító, nyugtató hatású, kellemes psychomotoros élményeket ad, segít a félelmek leküzdéséhez is. Segíti a helyes testtartás megéreztetését, a kóros testtartás és izomtónus normalizálását. A légzésfunkciót javítja, a keringést támogatja, kontakturákat oldja, terhelhetőséget növeli, összességében lassítja a progressziót.

<http://www.bhrg.hu/tsmt>

Pedagógiai fejlesztések

► **Konduktív pedagógia:** A módszert Pető András dolgozta ki. Igényli a beteg aktív közreműködését, tudatosságát. Egyidejűleg elsősorban az idegrendszert ért károsodások kezelésére, de használható gerincvelő sérülteknél és felnőtt korban szerzett betegségek kapcsán is. Fejleszti a mozgást, beszédet, értelmet, szociális kontaktusokat igényel, emóciókat (érzelmeket) vált ki. Arra az elméletre épít, hogy a mozgássérült gyermek ugyanúgy fejlődik és tanul, mint az egészséges, ehhez viszont megfelelő irányítást rávezetést kell adni számára. A kondukciónak jelentése vezetés, rávezetés. Speciális terápiás eszközöket használnak.

<http://www.peto.hu/>

► **Gyógypedagógia:** A különböző mértékben sérült értelmi, érzékszervi, beszéd és mozgásfogyatékos gyermekekkel és fiatalokkal foglalkozik a legkorábbi életkortól elkezdve (korai fejlesztések). Történhet egyéni és csoportos keretek között is, mindig játékos formában.

Ehhez a területhez tartozik a köznevelési törvény hatálya alá tartozó pedagógiai szakszolgálatok által, a főváros, illetve minden megye területén nyújtandó gyógy-pedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, fejlesztő nevelés, oktatás és gondozás.

Ezekhez a szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségét, a fővárosban és a megyék területén, az oktatási hivatalok mellett működő szakértői bizottságok komplex vizsgálatai és javaslatai teremtik meg.

www.fejlesztok.hu, www.antsz.hu

► **Szomatopedagógia:** A gyógypedagógia egyik ága, a mozgáskorlátozott személyekkel foglalkozó gyógypedagógiai tevékenység összessége, mozgásnevelés. Használ gyógytorna elemeket, spotterápiás lehetőségeket, de fejleszti a mindennapos tevékenységekhez szükséges mozgásokat, tanítja az adaptív eszközök használatát.

► **Logopédia:** Beszédhibák, beszédzavarok, hallászavarok, artikulációs zavarok - a kommunikáció fejlesztésére kidolgozott pedagógiai módszer.

[Http://www.barcsi.elte.hu](http://www.barcsi.elte.hu)

Pszichoterápia

A beteg gyermekek és családjuk lelki egészségének védelmét szolgálja. Segíti a közvetlen környezetükbe való beilleszkedést és elfogadást. Oldja a betegség kapcsán fellépő szorongást, erősíti a megingott önbizalmat, a megbomlott családi egyensúlyt próbálja helyreállítani.

Gyógyszeres kezelések

Szisztémásan - szájon át vagy injekciókban vagy lokálisan (helyileg) - alkalmazott gyógyszerek adását jelenti, melyek elrendelése és ellenőrzése mindig orvos feladata. Ilyen gyógyszer pl. a baclofen, melyet lehet adagolni szájon át, vagy a gerincúrbe helyezett módon, vagy a botulinum toxin az érintett izmokba injeciózva.

<http://www.weborvos.hu>

Dietoterápia

A különféle diéták azáltal fejtik ki hatásukat, hogy a táplálék mennyiségi és minőségi összetételét változtatják meg az állapot javulása céljából.

Fizioterápiás eljárások

A természet energiáival történő gyógykezelések összefoglaló elnevezése. A gyógyítás egyik legősibb ága. Már az ősember is használta a fűvet, növényeket, a hőmérsékletváltozások (hideg, meleg) gyógyító hatását. Ide tartoznak többek között - elektroterápiák, ultrahangos, mágneses kezelések, lézer, fototerápiák, termoterápiák (hideg-meleg) borogatások, pakolások, stb.

Rendszerint ún. komplex kezelést végzünk, azaz többféle kezelést adunk egy időben, mert így a hatás sokkal kedvezőbb.

<http://www.informed.hu>

► **Massage:** Mechanikai inger, melyet a test felületén alkalmazunk. Helyi és általános hatásokat vált ki a szervezetben. Vérbőséget okoz, javítja a vérkeringést és ezzel előnyös anyagcsere változásokat hoz létre. Fájdalomcsillapító, izomtónus helyreállító hatása is van.

<http://hu.wikipedia.org/wiki/gyogymassage>

Segédeszközökkel való ellátás

A segédeszköz használat célja, hogy csökkentse a funkciózavart, támaszt nyújtson, pótolja a kiesett funkciókat, segítsen megelőzni a másodlagos deformitások kialakulását, segítse a mozgást, önellátást, önkiszolgálást.

Gyakran használunk ízületeket rögzítő eszközöket, járást segítő botokat, kereteket, hosszú távú közlekedéshez kerekesszékeket stb. Ezek kiválasztása is mindig több szakember együttes véleménye alapján a beteg igényeinek figyelembe vételével történik. A segédeszközökkel való ellátás gyermekek esetében történhet a közgyógyellátás rendszerében, térítési díj fizetése nélkül, ingyenesen. A

közgyógyellátásra való jogosultság részletes szabályait a szociális törvény (1993. évi III. törvény) tartalmazza.

Sebészeti kezelések

- ▶ Ortopéd sebészeti műtétek (izom, ín, csont műtétek) akkor válhatnak szükségessé ha más konzervatív kezeléssel nem javítható, korrigálható deformitások, kontratúrák alakulnak ki.
- ▶ Idegsebészeti műtétek:
 - a kóros izomfeszülés és fájdalom csökkentése céljából konzervatív illetve gyógyszeres kezeléssel nem javítható állapotokban,
 - minden esetben alapos kivizsgálás, rehabilitációs szakvizsgálat után lehet csak idegsebészeti műtétre jelentkezni.

Komplementer eljárások

Kiegészítő, a szervezet regenerációját serkentő természetgyógyászati kezelések összefoglalása. Használ gyógyszerek nem minősülő gyógyhatású szereket, növényi kivonatokat, teákat. Ide sorolható a barlangterápia, sóterápiák, akupunktúra, klímaterápia (magaslat, tengerpart, barlang), különféle foto és termoterápiák is.

Élményterápiák

- ▶ Állat-asszisztált terápia (kutyás terápia, lovas terápia),
- ▶ zeneterápia, művészeti terápia,
- ▶ táborok (integrált illetve testvérek, család bevonásával),
- ▶ sportterápia.

A fogyatékossgal élő emberek számára ugyanúgy szükséges a szabadidő léte és annak hasznos eltöltése, élmények szerzése, rekreáció, mint az egészségesek számára. A betegszervezetek, klubok, alapítványok a környezet adaptálásának segítségével az elfogadás, az integráció, a társadalom formálásával segítenek.

<http://www.meosz.hu>

Pályaorientáció

Fontos a fogyatékossgal élő gyermekek számára a tudatos iskolaválasztás, későbbiekben szakma illetve pályaválasztás, ezzel is segítve a zavartalan átmenetet a gyermekkorból a felnőttkorba. Sokat segíthetnek ebben a betegszervezetek ifjúsági tagozatai.

Mitől függ a rehabilitáció sikere?

- ▶ A minél pontosabb diagnózis és a beteg pontos állapotfelmérése.
- ▶ Korán elkezdett aktív terápia.
- ▶ Rendszeresség, folyamatosság.
- ▶ Jó szülő-gyermek kapcsolat. Sem a túl védő-óvó magatartás, sem a gyermek magára hagyása nem vezet eredményre.
- ▶ A gyermek és családjának hatékony együttműködése a kezelő team tagjaival.

Miért fontos a szülők oktatása?

A szülőt meg kell tanítani mind az ápolási, mind a gyógyszerelési, mind a fejlesztési programok otthoni végzésére, hogy gyermekét a rehabilitációs intézet elhagyása után otthonában is el tudja látni. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy magára hagyjuk, hanem hogy a lehető legnagyobb mértékben bevonjuk gyermeke kezelésébe. A legtöbb gyermekkorban alkalmazott terápiás lehetőség rendszeres otthoni gyakorlást igényel, ahhoz, hogy a várt hatást elérjük. Fontos kiemelni a megfelelő táplálást, hiszen a gyermekek fejlődéséhez, a többnyire mozgásos terápiás gyakorlatok végzéséhez megfelelő erőnlétre, kalóriamennyiség bevitelére van szükség.

Mit válasszunk? Mikor? Mennyit?

A rehabilitációs lehetőségek tárháza végtelen, mindig vannak kevésbé népszerű és felkapott módszerek. Ezért hangsúlyozzuk a jól képzett team, az alapos speciális diagnosztika és állapotfelmérés fontosságát, mert csak akkor találhatjuk meg az adott beteg és az ő betegségének, fogyatékosságának megfelelő, szükséges és elégséges kezeléseket. A terápia hosszabb időszakot vesz igénybe, amikor változ(hat)nak a módszerek, és nem lehet bármit kombinálni, ugyanakkor nem lehet kizárólagosan csak egyfélélt alkalmazni sem. Ne essünk túlzásokba, mert a **kevesebb, sokszor több**. Élhető napirendet kell kialakítani nem csak a páciens, hanem az egész család részére, melyet sokszor hetekig, hónapokig, sőt egy egész életen át kell követni. Ezért törekedjünk a helyes kezelések megválasztására és a helyes arányok, a túlterhelés elkerülésére.

Hol veheti igénybe a rehabilitációs szolgáltatást?

A magyar lakosság számára minden orvosi ellátásra, így a rehabilitációs ellátásokra is van területi ellátási kötelezettség (TEK) megállapítva, így egyetlen lakos sem marad ellátatlanul. A területileg illetékes szolgáltató tehát köteles a rászorulókat ellátni (Magyarország minden településére kiterjedő regiszter a www.antsz.hu weboldalon megtalálható). Ugyanakkor a lakosoknak joga van máshol is igénybe venni térítésmentesen kezeléseket, ilyenkor előfordul azonban, hogy hosszasan kell várakozni vagy a távoli helyre utazás költségét az egészségbiztosító nem fedezi. Az Ön lakóhelyéhez legközelebb eső rehabilitációs szolgáltatókról a háziorvosa ad tájékoztatást és beutalót. Szintén kérhet segítséget a szakrendeléseken, ahová problémája miatt kontrollvizsgálatra kell mennie pl. az ideggyógyászati, idegsebészeti vagy belgyógyászati, kardiológiai szakrendeléseken, és ott is kérhet beutalót rehabilitációs szakrendelésre.

Milyen egyéb, rehabilitációt segítő lehetőségek vannak?

► Magasabb összegű családi pótlék

A fogyatékossgal élő gyermekeket nevelő családok, súlyos fogyatékossg esetén magasabb összegű családi pótlék ellátásban részesülhetnek.
www.emmiugyfelszolgalat.gov.hu

► Ápolási díj

A súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő, gondozó szülő, amennyiben gyermeke folyamatos ápolásra szorul és nem vesz igénybe bentlakásos intézményi ellátást, valamint a gyermek ápolása miatt nem képes teljes munkaidőben dolgozni, nem nyugdíjas, ápolási díjat vehet igénybe. Az ápolási díj igénybevételére vonatkozó jogosultságot a megyei kormányhivatalok állapíthatják meg.

► Lakás akadálymentesítési támogatás

Amennyiben a fogyatékossgal élő személy a normál, általános kialakítású lakást nem tudja használni és ezért számára a lakást többletköltségekkel akadálymentesíteni kell, a területileg illetékes OTP fiókokban lakás akadálymentesítési támogatás iránti igényt nyújthat be.

► Járműszerzési támogatás

A súlyosan fogyatékos (autista, értelmi sérült, mozgáskorlátozott, vak, siket, halmozottan sérült) személy, illetve közvetlen hozzátartozója (szülője) a súlyosan fogyatékos személy szállítása érdekében járműszerzési támogatást igényelhet a területileg illetékes kormányhivatal szociális és gyámhivatalánál.

► Támogató szolgáltatás

A súlyosan fogyatékos személyek rehabilitációs ellátása érdekében, a lakóhelye közelében működő Támogató Szolgálatoknál információs, személyi segítő, kerekesszékekben élő személyek szállítására is alkalmas járművel történő speciális szállító szolgáltatást vehet igénybe.

www.meosz.hu, www.tamogato-szolgalat.egalitas.hu, www.kezenfogva.hu,
www.maltai.hu, www.motivacio.hu, www.kolping.hu

► **Otthoni szakápolás**

A súlyos fogyatékbsságból eredő átmeneti ápolási, ellátási szükséglet esetén, a szakorvos javaslata alapján, a lakóhely közelében működő otthoni szakápolási szolgálatok, a társadalombiztosítás által térített vizitszámok alapján, kórházi kezelést kiváltó otthoni szakápolási, kezelési szolgáltatásokat nyújthatnak a fogyatékbssággal élő személy lakóhelyén.

Tájékozódás: www.hazipatika.com

► **Fogyatékbssággal élő emberek sportolási lehetőségei**

A fogyatékbssággal élő embereknek, az ép emberekhez hasonlóan joguk van a speciális sportolási lehetőségekhez, illetve a szabadidősport lehetőségekhez.

www.meosz.hu, www.hparalimpia.hu, www.fodisz.hu

► **Sorstársi közösségek, civil szervezetek**

A fogyatékbssággal élő emberek és családjaik számára rehabilitációs, integrációs, a társadalmi életbe való egyenrangú beilleszkedést, részvételt elősegítő céllal, segítséget tudnak nyújtani a fogyatékbssággal élő emberek önkéntes civil szervezetei. A szervezetek egy része országos hálózattal működik, személyesen, telefonon, interneten keresztül is elérhető információs, sorstársi tanácsadó, közösségi, szabadidős, üdülési, kulturális, művészeti, sport, szabadidősport és egyéb szolgáltatásokat nyújtanak, illetve közvetítenek.

www.meosz.hu, www.bicebocaalapitvany.hu

► **Segítségkérés, ha a rehabilitáció valamely eleme „elakad”**

Ha a rehabilitációs eljárások során olyan panaszok, problémák lépnek fel, amelyeket az egyes rehabilitációs szolgáltatók nem orvosolnak, akkor létezik olyan fórum, amelyen keresztül segítséget, beavatkozást lehet kérni. Egészségügyi ellátással kapcsolatos esetekben a betegjogi képviselő, szociális ellátások esetén, az ellátottjogi képviselő, gyermekjogok sérülése esetén, a gyermekjogi képviselő közreműködését, illetve segítségét lehet kérni.

www.odbk.hu

A rehabilitáció az Egészségügyi törvény (1997. évi CLIV. tv.) megfogalmazása szerint „...olyan szervezett segítség, amit a társadalom nyújt az egészségében, testi vagy szellemi épségében ideiglenes vagy végleges károsodás miatt fogyatékos személynek, hogy helyreállított vagy megmaradt képességei felhasználásával ismét elfoglalhassa helyét a közösségben. A rehabilitáció egészségügyi, pszichológiai, oktatási-nevelési, foglalkoztatási és szociális intézkedések tervszerű, együttes és összehangolt, egyénre szabott, az érintett személy tevékeny részvételével megvalósuló alkalmazása”. Ezen belül az orvosi rehabilitáció célja „hogy az egészségi állapotukban károsodottakat és a fogyatékosokat - az egészségtudomány eszközeivel - meglevő képességeik (ki)fejlesztésével, illetve pótlásával segítsék abban, hogy önállóságukat minél teljesebb mértékben visszanyerjék, és képessé váljanak a családba, munkahelyre, más közösségbe való beilleszkedésre”.

A rehabilitációhoz való jog az alapvető emberi jogok egyike:

- ▶ az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
- ▶ A fogyatékos emberek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- ▶ Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- ▶ A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- ▶ A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet.
- ▶ <http://www.eum.hu>
- ▶ <https://www.antsz.hu>
- ▶ <http://www.aEEK.hu>

Felhasznált irodalom

- ▶ Huszár I., Kullmann L., Tringer L: *A rehabilitáció gyakorlata*. Medicina Könyvkiadó, Budapest 2000.
- ▶ Vekerdy-Nagy Zsuzsanna (szerk.): *Rehabilitációs orvoslás*. Medicina Könyvkiadó, Budapest 2010.
- ▶ *Rehabilitációs Ellátási Programok*
- ▶ http://www.rehab.hu/upload/rehab/document/REP_Szabalykonyv.pdf

Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani mindenkinek, aki ötletével vagy véleményével hozzájárult ezen tájékoztató létrejöttéhez, kiemelten a Mozgáskorlátozottak Országos Egyesületeinek Szövetsége (MEOSZ) munkatársainak.

Az ábrákat, rajzokat Lévainé Horváth Krisztina készítette

